

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ХУРАВА ПРОТИ УКРАЇНИ»

CASE OF KHURAVA v. UKRAINE

(Заява № 8503/05)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

8 квітня 2010

ОСТАТОЧНЕ

08/07/2010

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Хурава проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (*Peer Lorenzen*), Голова,
Рената Ягер (*Renate Jaeger*),
Райт Маруст (*Rait Maruste*),
Марк Віллігер (*Mark Villiger*),
Миряна Лазарова-Трайковська (*Mirjana Lazarova Trajkovska*),
Здравка Калайджиева (*Zdravka Kalaydjieva*), судді,
Михайло Буроменський (*Mykhaylo Buromenskiy*), суддя ad hoc,
та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 16 березня 2010 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 8503/05), яку 16 лютого 2005 року подала до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянка України пані Галина Андріївна Хурава (далі — заявниця).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Ю. Зайцев.

3. 4 листопада 2008 року Суд оголосив заяву частково неприйнятною та вирішив комунікувати Уряду скарги щодо тривалості провадження, втручання у право власності заявниці у зв'язку з тривалим розглядом її позовної заяви та відсутності ефективного засобу юридичного захисту. Суд також вирішив одночасно розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

4. Заявниця народилася у 1956 році та проживає у м. Одесі, Україна.

5. 22 травня 1992 року заявниця була звільнена з займаної нею посади.

6. 20 серпня 1992 року заявниця подала до Суворовського районного суду м. Одеси (далі — районний суд) позовну заяву до свого колишнього роботодавця щодо стягнення заборгованості

із заробітної плати та інших платежів і компенсації за порушення передбаченої законодавством процедури звільнення.

7. 28 жовтня 1992 року провадження у цій справі було зупинено до закінчення іншого провадження стосовно поновлення заявниці на роботі.

8. Наступне судове засідання було призначене на 10 червня 2002 року.

9. 27 червня 2002 року районний суд відмовив заявниці у задоволенні позовних вимог.

10. 30 липня 2002 року районний суд повернув апеляційну скаргу заявниці як неподану у зв'язку з процедурними недоліками.

11. 7 листопада 2002 року апеляційний суд Одеської області (далі — апеляційний суд) скасував цю ухвалу та визнав апеляційну скаргу прийнятною.

12. 2 червня 2003 року апеляційний суд скасував рішення від 27 червня 2002 року та направив справу на новий розгляд до районного суду. У ту ж дату суд прийняв окрему ухвалу, в якій звернув увагу Голови районного суду на тривалість провадження, про яке йдеться.

13. 6 липня 2004 року районний суд відмовив заявниці у задоволенні позовних вимог.

14. 7 грудня 2004 року апеляційний суд скасував це рішення та постановив нове, яким частково задовольнив позовні вимоги заявниці. Суд присудив заявниці 29 483,71 грн (приблизно 4082 євро) заборгованості із заробітної плати й інших виплат та 2000 грн (близько 277 євро) відшкодування моральної шкоди. У ту ж дату суд прийняв окрему ухвалу, в якій звернув увагу Голови районного суду на тривалість провадження, про яке йдеться.

15. Заявниця подала касаційну скаргу на рішення від 7 грудня 2004 року. 13 липня 2007 року апеляційний суд Харківської області, засідаючи як суд касаційної інстанції, відмовив у задоволенні касаційної скарги.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 ТА СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

16. Заявниця скаржилась на те, що тривалість провадження не відповідала вимозі «розумного строку», передбаченій пунктом 1 статті 6 Конвенції. Вона також скаржилась за статтею 13 Конвенції на відсутність ефективного засобу юридичного захисту щодо скарг на тривалість провадження. Ці положення передбачають таке:

Пункт 1 статті 6 Конвенції

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

Стаття 13

« Кожен, чиї права та свободи, визнані в цій (...) Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

17. Уряд заперечив проти скарг заявниці.

18. Період, який має бути взято до уваги, розпочався лише 11 вересня 1997 року, коли Україна визнала право на подання індивідуальної заяви. Однак, оцінюючи розумність строку, який минув після цієї дати, слід враховувати стан провадження на той час. Період, про який йдеться, закінчився 13 липня 2007 року. Отже, він тривав більше ніж дев'ять років та десять місяців у судах трьох інстанцій.

А. Прийнятність

19. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Також Суд зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

20. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження визначається з огляду на обставини справи із урахуванням таких критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів, а також ступінь важливості предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) ВП], заява № 30979/96, п. 43, *ECHR* 2000-VII). Суд також повторює, що при розгляді трудових спорів вимагається особлива сумлінність (див. рішення від 27 лютого 1992 року у справі «Руотоло проти Італії» (*Ruotolo v. Italy*), Series A, № 230-D, С. 39, п. 17).

21. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які торкалися питань, подібних тим, що піднімаються у цій справі (див. вищезгадане рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*), п. 4, та рішення від 26 червня 2008 року у справі «Ващенко проти України» (*Vashchenko v. Ukraine*), заява № 26864/03, пп. 55 та 59).

22. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати його дійти іншого висновку у цій справі. Беручи до уваги свою практику, Суд

вважає, що в цій справі тривалість судового провадження була надмірною та не відповідає вимозі «розумного строку».

Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

23. Заявниця також скаржилась на те, що оскаржувана тривалість провадження порушила її право на мирне володіння своїм майном, гарантоване статтею 1 Першого протоколу.

24. Уряд заперечив проти цього твердження.

25. Суд зазначає, що ця скарга пов'язана зі скаргою, розглянутою вище, і тому повинна бути визнана прийнятною.

26. Враховуючи свій висновок за пунктом 1 статті 6 (див. пункт 22 вище), Суд не вважає за необхідне досліджувати, чи було в цій справі порушення статті 1 Першого протоколу (див. рішення від 19 лютого 1991 року у справі «Зангі проти Італії» (*Zanghi v. Italy*), Series A, № 194-C, С. 47, п. 23).

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

27. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

28. Заявниця вимагала 68 642 євро відшкодування матеріальної шкоди та 8000 євро відшкодування моральної шкоди.

29. Уряд заперечив проти цих вимог.

30. Суд не вбачає жодного причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та заявленою матеріальною шкодою, тому відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявниці 3100 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові та інші витрати

31. Заявниця вимагала 301,25 грн (приблизно 30 євро) компенсації поштових витрат.

32. Уряд залишив це питання на розгляд Суду.

33. Відповідно до практики Суду заявник має право на компенсацію судових та інших витрат, якщо доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. У цій справі, враховуючи наявні документи та вищезгадані критерії, Суд вважає за належне присудити заявниці 30 євро компенсації судових та інших витрат.

С. Пеня

34. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує решту скарг у заяві прийнятними.
2. Постановляє, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.
3. Постановляє, що мало місце порушення статті 13 Конвенції.
4. Постановляє, що немає необхідності розглядати скаргу за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції.
5. Постановляє, що:
 - (a) упродовж трьох місяців з дня, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 3100 (три тисячі сто) євро відшкодування моральної шкоди та 30 (тридцять) євро компенсації судових витрат разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись; ці суми мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти.
6. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою і повідомлено письмово 8 квітня 2010 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
(*ClaudiaWesterdiek*)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
(*Peer Lorenzen*)
Голова